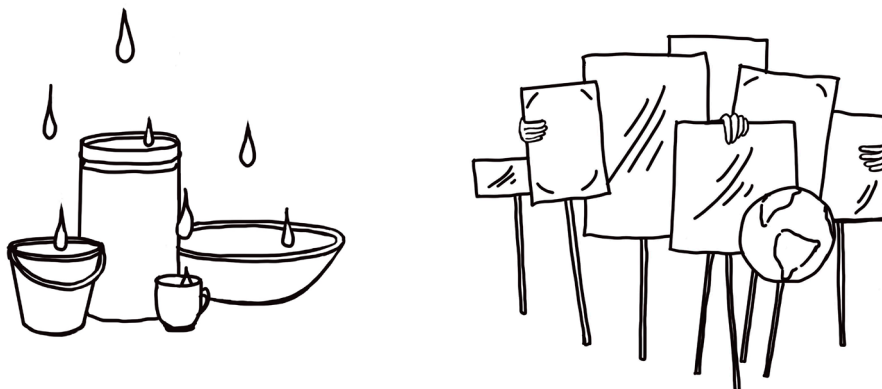


# PŘÍKLADY AKCE

Kritická akce může mít dopad v různých měřítcích. Některé akce mohou být prospěšné pro konkrétní školu, jiné dokáží přinést změnu pro celou komunitu, nalézt ale můžeme i příklady akcí na úrovni globálně lokální, celoevropské či celosvětové. Níže uvádíme příklady některých inspirativních akcí. Jaké další příklady kritické akce si dokážete představit?



ilustrace: Eva Koťátková

## PŘÍKLADY AKCÍ NA ÚROVNI ŠKOLY

- **VLASTNÍ PŘEDMĚT:** Třída po zkoumání, jak fungují sociální sítě, požaduje u vedení školy vlastní předmět: Internetová gramotnost.
- **SBĚR DEŠŤOVÉ VODY:** 3. třída ZŠ a MŠ Řeznovice – Ivančice pracovala s příběhem metodou Global Storyline. Příběh se dotýká jak problému životního prostředí, tak důvodů migrace pro nedostatek zdrojů vody. Třída promýšlela, jak ušetřit pitnou vodu ve škole. Rozhodli\* y se obstarat barel na dešťovou vodu, která pak byla využita k zalévání květin ve škole.
- **KUCHAŘKA ZELENÝCH RECEPTŮ:** Třída při předchozím bádání zjistila, že nadprodukce masa vede mimo jiné k používání vody na zavlažování lánů krmiva pro dobytek a je jednou z příčin nedostatku pitné vody ve světě. Třída se proto rozhodla vytvořit kuchařku zeleninových receptů pro školní kuchyni.
- **VLASTNÍ DESIGN DVORKU:** Třída pracovala s tématem prospěšnosti komunity. Žákům a žákyním nevyhovoval prostor školního dvoru. Požádali\* y tedy o pomoc s úpravou dvorku odborníky a odbornice na permakulturu a také svými nápady přispěli\* y k praktičtějšímu uspořádání a zkrášlení tohoto místa. (systémové myšlení)
- **DEN S ŘEDITELEM/ŘEDITELKOU:** Den s ředitelem/ředitelkou poskytuje možnost setkat se s někým, koho potkáváme, o kom toho mnoho nevíme a o kom můžeme mít zkreslené mínění (jaký\*á je, co dělá, co má na starost). Tento den nám umožní získat představu, co znamená být ředitelem\*kou obecně, a také, které z představ se zakládaly na skutečnosti a které nikoliv. Díky osobnímu kontaktu tak může dojít k polidštění a překonání obav z druhé\*ho.

## PŘÍKLADY KOMUNITNÍCH AKCÍ

- **ŽIJEME TADY:** Žijeme tady vzniklo v roce 2012 jako projekt dvou středoškoláků Vojty a Martina, kteří se rozhodli poskytnout lidem možnost vyjádřit se k místu, ve kterém žijí, a společnými silami jej zlepšit. O dva roky později mají oba zakladatelé na kontě několik úspěšných projektů a na veřejný prostor se, kromě zájmu o toto téma, dívají také perspektivou budoucích architektů. Díky této iniciativě se klukům podařilo zjistit, co z hlediska veřejného prostoru lidi v pražském Suchdole trápí a co si přejí. Dokázali rozhybat projekt městského bike-sharingu (systém půjčování kol), zřídit komunitní mobilní saunu a rozjeli také projekt Vozíky na růžovo.

## PŘÍKLADY GLOBÁLNĚ LOKÁLNÍCH AKCÍ

- **ZACHRAŇ JÍDLO:** Podnětem projektu byl film Z popelnice do lednice. Podle zpráv OSN se ročně vyhodí 1,3 miliardy tun potravin. Tato a mnohá další fakta zalarmovala Adama a jeho přátele natolik, že se rozhodli\* y sepsat projekt a zažádat o podporu v rámci iniciativy O2 Think Big. Jejich žádost byla úspěšně schválena a Zachraň jídlo získalo reálnou šanci zrealizovat svůj záměr. Snahou přitom není problém vyřešit, ale podnítit nás – spotřebitelky a spotřebitele – k šetrnějšímu chování, podnítit instituce k zpřístupnění statistik a dat o spotřebě a upozornit zákonodárce na problém, na který naráží firmy při snaze darovat potraviny tzv. potravinovým bankám. Vyrcholením projektu se stala Hostina pro tisíc. Zapojilo se 40 dobrovolníků a dobrovolnic, suroviny dodaly velké supermarketů a menší subjekty (farmáři a farmářky). Jednalo se o běžně neprodejné potraviny: zahnuté, nevhodně velké atd.  
[www.zachranjidlo.cz](http://www.zachranjidlo.cz)

## PŘÍKLADY CELOEVROPSKÝCH AKCÍ

- **INICIATIVA HLAVÁK:** Iniciativa Hlavák je skupina dobrovolníků a dobrovolnic, kteří\*ré od září 2015 pomáhají lidem propuštěným z českých detenčních zařízení i těm přímo v zařízeních samotných. Nabízejí jim materiální pomoc (potravinové balíčky do detencí), poskytují tlumočení, psychosociální podporu a asistenci při propuštění z detenčního zařízení – vyzvednutí na nádraží v Praze, poskytnutí základní materiální podpory (SIM kartu, dle potřeby mobilní telefon, jídlo), nocleh po příjezdu později večer (obvykle na jednu noc, v naléhavých situacích i déle).

## PŘÍKLADY CELOSVĚTOVÝCH AKCÍ

- **FRIDAYS FOR FUTURE:** Organizovat se můžeme také na celosvětové úrovni, jak nám ukazuje aktivistická síť s mezinárodním působením Fridays for Future, u jejíhož počátku přitom stálo rozhodnutí jedné žačky, která vytrvala. <https://fridaysforfuture.cz/>
- **ME TOO TEEN PROJECT:** Celosvětový dopad zaznamenalo také MeToo, k němuž se přidaly teenagerky ze zemí po celém světě. Svou akci s tak širokým dopadem nemusí studující vymýšlet od začátku. Mohou se přidat k existující síti a organizovat se v rámci ní. <https://metooteenproject.com/>

## PŘÍKLADY FOREM

- kritická performance nebo divadlo na exponovaném veřejném místě
- vlastní kritický rap na besídce školy
- vlastní časopis
- na k tomu určeném exponovaném místě namalujeme kritický mural
- upoutáme pozornost médií – upozorníme tak například na nešťastná rozhodnutí politiků či korporací
- petice či dopis poslanci či poslankyni